

Grešni register prejšnjega finančnega ministra.

Odhod ministra dr. Stojadinoviča iz ministrstva financ primerja zagrebški »Der Morgen« prav dobro z odhodom kakšnega vojskovodje, ki je dolge mesece branil trdnjavo in mesto pred nasprotnimi navali. Obdržal se je na svojem položaju, premagan ni, a sedaj, ko odhaja, je vendar mesto in trdnjava sama ruševina. Tudi bivši finančni minister ni premagan in njegove ideje celo triumfirajo, okrog in okrog so pa vendar same ruševine in podrtije v primeri s tem, kar je bilo pred trideset leti, ko je svoje mesto nastopil. Za razmere, ki vladajo danes pri nas, se ne more najti opravičila v splošnih križah cele Evrope in posameznim evropskim državam. Tako brezumno kot pri nas, se pač nikjer ni delalo z narodnim premoženjem. Prvi in glavni del teorije bivšega finančnega ministra je tvorilo načelo, naj se pusti kolikor mogoče malo plačilnih sredstev cirkulirati. To samo na sebi ne bi bilo slabo, a imeti bi moralo pametno merilo in svoje meje. Pri nas je pa šlo tako daleč, da se je že onemogočal kup in prodaja in na nadomestila se sploh ni mislilo. V času Stojadinovičevega ministrovanja se je cela vrsta podjetij reducirala in mnogo se jih je tudi ustavilo. In če bo šlo tako naprej ter se pod novo vladno marsikaj hitro ne popravi, bomo imeli še pred zimo katastrofo z nepreglednimi posledicami.

Nadalje je vodil prejšnji finančni minister s svojimi tovariši boj proti tujemu kapitalu in na tem polju je bil tako zmagoval, da se je tuji kapital začel bati naše države še bolj kot pa mi njega. Inozemska podjetja v naši državi so se hitro pobirala nazaj domov, nova domača se pa niso ustvarila ker zato ni bilo domačega kapitala. Brezmiselno se je ubijala domača industrija in za agrarno državo je bilo to tako »ugodno«, da so postale živežne cene vedno višje. Kar se tiče boja in strahu napram tujemu kapitalu je bila čudna izjema samo glede Italije in če vlada k sreči ne bi bila padla, bi nam Italijani prav kmalu naložili strahovite jarme ter podvržli najrazličnejše naše dobrine eksploataciji.

O poglavju »prejšnja vlada in tuji kapital« so vedeli povedati neodvisni gospodarski in politični krogi iz samega Beograda marsikaj zanimivega. Pred vsem to, da se ni sklenila nobena pogodba in dovršil nobeden posel, če ni bilo zraven provizije za Pašičevega sina in še za nekatere druge prvostepene poročilce. Od tujega kapitala so se zahtevale te provizije in ker na primer Angleži niso hoteli od tega ničesar slišati, Italijani pa prav radi, se je vladni strah pred tujim kapitalom napram ugodnim pogojem Anglije in angleških podjetij povečal do skrajnosti, napram italijanskemu kapitalu pod najslabšimi pogoji je pa prav rad napravil izjemo ter je celo popolnoma izginil.

V stanovanjski krizi prejšnja vlada ni imela niti denarja za najpotrebnejša železničarska stanovanja in ker so se delale najhujše ovire industrijskim podjetnikom, se seveda nikjer ni več zidalo. Nalogi raznim bankam in podjetjem, naj zgradijo poslopja za svoj obrat in za svoje uslužbenke, so ostali samo na papirju, podjetje, ki bi rado zidalo še več kot rabi za svojo potrebo, se pa ni moglo ustanoviti. Glede zgradbe železnice je ista stvar: za razne proge in popravila so v proračunu sicer bile postavke, a nihče ne ve, kam je izginil določeni denar, ker pri začetih zgradbah bilo vsled pomanjkanja denarja od časa do časa počiva, dočim se druge, že davno določene proge sploh ne začnejo graditi.

Na davčnem polju se je godila prava, sicer ne krvava a vendar zelo huda državljanska vojna, ki je pretila po nekaterih pokrajinah uničiti vse sloje. Vlada se ni brigala za to, da bi plačevanje davkov za vse in po vseh pokrajinah pravilno in sorazmerno uredila, da bi povsod uvedla pravo predpisovanje in kontrolo, ampak davčni vijak je z vso silo pritisnila tam, kjer je davčna služba že od nekdaj v popolnem redu. Slučajno smo zvedeli, koliko dolguje na davkih Vojvodina, ker je tam za srbske posestnike veljala posebna mera, o davčnih zaostankih iz Srbije sploh ne zvevmo ničesar, imamo pa zato strašno sliko davčnega pritiska v Sloveniji in na Hrvaškem. Tu se izterjujejo z največje brezobzirnosti zaostali in naknadni davki in vsepovsod imamo razprodaje in eksekucije. Novi finančni minister bo moral to iztirjevanje na vsak način tako dolgo odgoditi, dokler ne napravi red v pogledu davčne obremenitve, predpisovanja in kontrole.

Kam je prejšnji finančni minister spravil velikanske denarne svote je sploh največja uganka. Upokojenci strašno stradajo, invalidi umirajo v bedi, ko je invalidski davek pri nas vendar večji kot v drugih državah, uradniki so najslabše plačani, uradi so zapuščeni in zanemarjeni, šole so brez učnih sredstev, bolnišnice in sirotišča se zapirajo, visokošolske fakultete se omejujejo, železniški tiri in ceste razpadajo, proti povodnji ni varnostnih naprav in tako gre naprej v strašno dolgi vrsti pomanjkanja denarja pri vsem tem, kar je najpotrebnejše za narod in državo. V kolikor je prejšnji

finančni minister zmagoval v svojih teorijah, v toliko je pa država v praksi poražena in silno ogrožena na gospodarskem in kulturnem polju in ima nova vlada že pri sami reševalni in popravilni akciji naravnost gigantsko delo pred seboj.

Politične beležke.

Sklepi Hrvatske republikanske seljačke stranke. — O seji HRSS je bilo izdano sledeče poročilo: »Na svoji 10. seji dne 3. avgusta 1924 v Zagrebu, glavnem mestu Hrvatske in vseh Hrvatov, zbrano narodno zastopstvo jemlje na znanje in soglasno odobrava, kar je sklenil Stefan Radić na podlagi sklepov hrvatskega narodnega zastopstva z dne 19. avgusta 1923 in 1. maja 1924, ostaja pa še nadalje pri svojem programu in taktiki HRSS, smatrajoč pristop HRSS k kmečki internacionali kot prvo realno zvezo med hrvatskim in ruskim narodom. 2. Hrvatsko narodno zastopstvo vidi v imenovanju vlade opozicijskega bloka korak bližje do sporazuma med Hrvati in Srbi in sklepa soglasno, da bodo zastopniki HRSS vlado podpirali, dokler bo delala v duhu načel, na katerih je bil opozicijski blok. Glede vstopa HRSS v vlado, ima predsedstvo proste roke.«

Pašić—Jovanović. Boj med Pašićem in Ljubo Jovanovićem še ni in najbrž tudi dolgo ne bo končan. Kakor znano, je bilo od strani sedanjih vlad Ljubi Jovanoviću dano na prosto, da lahko še naprej ostane predsednik narodne skupščine. Kakor hitro se je to zvedelo, se je že od Pašičeve strani prigovarjalo Jovanoviću, naj predsedništvo takoj odloži ter se pridruži Pašiću v najostrejši opoziciji proti Davidovičevi vladi. Kaj je Jovanović odvrnil, ni znano, gotovo pa je, da ima v radikalskem poslanskem klubu močno oporo, ki se je pokazala v tem, da so bili odklonjeni Pribičevići pred logi glede nastopa opozicije. Pribičevići in ljudje naj- ožjega Pašičevega kroga so namreč hoteli, da bi vsi pristali dosedanje vlade pozdravili sedanjo vladu v parlamentu s hrupom in ropotom ter tako preprečili skupščinsko delovanje. Ti predlogi in načrti so bili pa odbiti. Pašić se je tudi sam sestal z Ljubo Jovanovićem, a po tem sestanku se še vedno naglašja, da bo Jovanović še nadalje predsedoval skupščini ter se strogo držal pravilnika vsaj do konca te njene sezone.

Pribičevići samostojni demokrati in orjuna. Samostojni demokrati so manifestacijo svoje politične »moči« združili z orjunskim spominskim dnem trboveljskih dogodkov, ki se je ob zelo majhnem zanimanju prebivalstva vršil v soboto Beogradu. Orjunaši so ob tej priliki kar po beograjskih ulicah prodajali svoje znake, pa tudi s tem niso našli ljudi, ki bi se na ta način kar kratkim potem pridružili Pribičevići družbi in orjuni ter se dičili z njenim znakom.

Državno gospodarstvo in radikalsko-demokratska opozicija. Beograjski gospodarski krogi so zelo slabo razpoloženi proti tisku sedanje radikalsko-demokratske opozicije. O tej opoziciji pravijo, da je najbolj zlohotna državemu gospodarstvu in gospodarski obnovi sploh. Vladi hoče pobijati na ta način, da pošilja v svet tendenciozne vesti, ki hočejo največ škodovati gospodarstvu in stanju naše valute. To sicer ne bo imelo zaželenih uspehov, obsoja se pa najostreje že radi zloboh namenov.

Nova vlada in Črnogorci. Nikjer menda ni vest o nastopu Davidovičeve vlade izzvala toliko veselja, kot v Črni gori. Ta bedna pokrajina je bila že od prevrata sem od radikalov pitana samo s praznimi obljubami. Ljudstvo je vedno bolj propadalo in se izseljevalo v Ameriko, da si poišče v tujini kruha. Na stotine mož se je vrгло med odmetnike vsled gladi in preganjanja. Njihovi svojci pa so bili leto in leto izpostavljeni najkrutejšemu preganjanju, dasi so bili popolnoma nedolžni. Vsem Črnogorcem se je odvalil kamen s prsa, ko so zvedeli za padeč Pašičeve vlade. Cetinjska »Narodna Riječ« je v svoji posebni številki pozdravila novo vladu Ljube Davidoviča s temi besedami: »Srečna vam svoboda, Črnogorci! Danes slavi narodna Črna gora eno svojih največjih zmag, ki se kosa z zmagami na Carevom in Grahovem Lazu, ko je bil sovražnik narodne svobode do tal pobit. Danes so bili domači Turki iz tabora Nikole Pašića premagani od jugoslovanskega naroda, kojemu je končno bilo dovolj nasilja od strani radikalskih ag in begov; zlomljen je eden najbolj krvavih, najnemoralnejših in najokrutnejših režimov — režim, bolj krvav in zločinski od onega, ki je Črno goro tlačil za časa avstrijske okupacije. Nikola Pašić, ki ni čul glas vpijočega naroda, je zletel skupno s svojimi sateliti v prepad, iz katerega se ne bo nikoli več dvignil. Na njegovo mesto prihaja doba svobode, bratstva in jedinstva, doba, ki bo pomagala vsem slojem do ugodnih razmer. Zato se veselimo vsi Črnogorci, brez razlike političnih barv.

Po svetu.

Bolgarsko ognjišče vojne nevarnosti na Balkanu. Bolgarska vlada se že dolgo časa pripravlja ter sama povzročuje in izziva najrazličnejše nemire in izgrede, da bi na eni strani našla preloze za posebno temeljite akcije proti svojim političnim nasprotnikom doma, na drugi strani pa skrbi, da bi prišli na svoj račun njeni pomočniki, voditelji makedonskega komitskega gibanja. V Beogradu so zastopniki bolgarske vlade pred našo prejšnjo vlado radi zatrjevali, da hočejo izbiti samo prevratne elemente in da bi zato zelo zaželeli zblizanje in tudi pomoč naše države v boju proti komunistom in zemljoradnikom. Istočasno s temi zatrili se je pa od bolgarske vladne strani na vso moč podpiralo gibanje za nasilno odcepitev delov Makedonije od naše države in Grčije. Grški generalni štab je te dni že obvestil notranjega ministra, da bo treba radi vedno večjega gibanja bolgarskih komitskih čet dati grški vojski nalog, da v zasledovanju komitov po potrebi prekorači tudi mejo ter preide tudi na bolgarsko ozemlje. To je sporočil grški poslanik v Sofiji tudi bolgarski vladi, ki je pa zatrjevala, da komitsko gibanje ni tako močno in nevarno kot se slika. Med tem je pa že bilo več krvavih spopadov med grškim vojaštvom in komiti. Bolgarska vlada je očitno stopila v posebne zveze z Rumunijo. Ko je pripravljala na medzavezniško komisijo vlogo za zvišanje stalnega vojaškega kadra, se je za to tudi rumunska vlada zavzela, dočim so vse sosedne države takoj izrekle svoje odklonilno stališče. Tudi Turčija se je nekako pogodila z Bolgarijo: Rumunska vojna atakeja v Sofiji in Carigradu, ki sta bila na dopustu, sta se morala te dni zopet vrniti na svoja mesta. To je gotovo v zvezi z najnovejšimi dogodki v Bolgariji. Trdi se, da sta Rumunija in Turčija pripravljali, priskočiti na pomoč današnji bolgarski vladi, če bi v Bolgariji izbruhnila revolucija. Najbrž obstoji že natančen dogovor, po katerem bi gotovo rumunske in najbrž tudi turške čete pomagale bolgarskemu režimu zatirati njegove nasprotnike. V Beograd prihajajo vesti iz južnih krajev, da je centralno vodstvo makedonskih komitov v Čustendilu organiziralo posebne atentatorske oddelke, ki bodo, ali so pa že poslani na razne strani, da pobijejo razne emigrante, voditelje bolgarskih zemljoradnikov in komunistov in pa razne upravne organe po južni Srbiji. Ubijalska organizacija pošilja svoje člane po tri ali po dva z natančnimi opisi namenjenih žrtev in z velikimi denarnimi svotami. Naše oblasti so raznim atentatorjem že na sledu in so podvzele proti njim razne varnostne mere.

Koliko je Nemčija do zdaj plačala? Reparacijska komisija je te dni objavila podatke, po katerih naj bi bila Nemčija dosedaj izplačala vojnih odškodnin v iznosu od 8 milijard zlatih mark. V Berlinu to poročilo odločno zavračajo ter trdijo, da je Nemčija na račun vojnih odškodnin dala že vrednosti v iznosu 43 milijard zlatih mark, torej 35 milijard več, kot pa poroča reparacijska komisija.

Londonska konferenca. Nemška delegacija se že udeležuje londonske konference. V soboto ji je nemški ministrski svet določil smernice. Nemška delegacija bo podala razne protipredloge in ugovore. Posebno velja to za točko o vojaški izpraznitvi novozasedenih ozemelj in za točko o sankcijah. Merodajni nemški krogi sicer priznavajo, da so se tostvarni uspehi londonske konference sicer približali nemškemu stališču, vendar pa, da je formulacija ponekod za Nemčijo nesprijemljiva. Nemška delegacija bo dalje zahtevala, da se določi za gospodarsko izpraznitev Poruhrja bližnji rok nego 15. oktobra. Istotako se bodo Nemci upirali nadaljnemu službovanju 300 francosko-belgijskih železničarjev. — Končno bo nemška delegacija ugovarjala nekaterim novim določbam v vprašanju dajatev v naravi in gotovinskih nakazilih.

Trgovski stiki med Turčijo in Poljsko. Poljski listi naglašajo, da postajajo trgovski odnosi med Poljsko in Turčijo vedno boljši. V Carigradu se je vršila na inicijativo turške vlade razstava izdelkov poljske industrije. Poljaki uvažajo v veliki meri stroje, železniške tračnice ter spiritozne izdelke. Iz Turčije uvažajo surovine, na kojih je Turčija zelo bogata.

Zgraditev kanala Ren—Donava. Projekt, zvezati Vzhodno Evropo potom kanala z zapadno, je zainteresiral sedaj ameriške kapitaliste. Načrt je že star in Nemčija ga je pred vojno že skušala uresničiti z izgraditvijo kanala Ren—Main—Donava. Tako bi nastala med Belgijo in Braiio ob Črnem morju neposredna vodna pot, ki bi bila velikanske važnosti ne samo za zapadno Evropo, ampak tudi za Rusijo in Balkan.

Revolucija v Braziliji. Po vestih, katere izdaje brazilska vlada, je revolucija v San Paulu že skoraj končana. Vodja upornikov, general Lotes se je umaknil s svojimi pristaši o notranjost dežele. Baje se namerava prebiti do mesta Porto Alegre, kjer se nahaja obilo njegovih pristašev. V četah upornikov se je bojevalo mnogo Avstrijcev in Nemcev, ki so večinoma vodili upornike

Spominjajte se Dijaške večerje!

vsled svojih izkušenj, katere so si pridobili v svetovni vojni. Vlade čete so se v bojih posluževale tudi letal, ki so bombardirala San Paolo in uporniške postojanke. Škoda, povzročena vsled obleganja v San Paolo, znaša najmanj 100 milijonov dolarjev.

Domače vesti.

Polovična vožnja na železnici je dovoljena. Vsaka udeleženka kupi vozni listek v Maribor in si ga dá z izkaznico vred na vstopni postaji žigosati. Vozni listek obdržite, da ga imate za nazaj.

Prenočišča za dekleški dan. Vsa dekleta, ki se udeležijo dekleškega dneva, imajo preskrbljeno prenočišče. Vzemite to na znanje, da ne boste imeli nepotrebnih skrbi, kje bi prenočili.

Slavnostna maša na mladinskih dnevih. Na mladinskih dnevih bodo imeli slavnostne maše in pridige slovenski škofje. Na dekleškem mladinskem dnevu bo pridigoval prevz. škof g. dr. A. Karlin, slavnostno sv. mašo pa bo imel prevz. škof dr. A. B. Jeglič. Na fantovskem mladinskem dnevu bo pridigoval prevz. škof g. dr. Jeglič, celebriral pa prevz. škof g. dr. Josip Srebrnič.

Dijaki! Glede udeležbe dijaštva na fantovskem dnevu v Mariboru oz. na dijaškem zborovanju veljajo ista navodila, kakor za ostale kmečke fante. Dijaki iz Kranjske naj si dobe izkaznico pri OP ali na drugih mestih kjer se prodajajo, štajerski dijaki pa pri župnem uradu svojega domačega kraja. Dijaštvo lahko pride v Maribor že v četrtek zvečer. Stanovanja bodo pripravljena. Zborovanje se začne v petek, ob 8. uri zjutraj v dvorani Zdravne gospodarske banke. Dijaštvu se priporoča, da ostane v Mariboru še v soboto in v nedeljo. Za potovanja po železnice se poslužite ugodnosti Ferijalnega Saveza. Bog živi. Pripravljalni odbor.

Katoliškemu dijaštvu! Bližajoče se zborovanje katoliškega dijaštva pred fantovskim dnevom (dne 29. t. m. v Mariboru zahteva od nas zopetnega razmišljanja. Vsi dobro vemo, kakšni so bili rezultati dijaških zborovanj do zdaj, predvsem v povojnem času. Kmečka in delavska mladina nas je prehitela. Ona je znala najti, ali bolje rečeno sprejeti smernice svojemu kulturno-vzgojnemu pokretu, ona je danes pravilno orientirana in ni ničesar, kar bi povzročilo zastoj. Škoda je le, da so se našli elementi, ki so prepotrebno enotnost razdrli in razcepili moči. — Nasprotno pa naše dijaštvo v celoti še ni orientirano, dobre misli nekaterih se ne upoštevajo. Vso naše delo je dosedaj obstajalo le v poizkusih, dati katoliškemu dijaškemu organizacijam času primerno obliko in ustvariti program, toda po večini je vse skupaj bil le poskus vtisniti dijaškim organizacijam znak lastne osebnosti. Ne moremo lahko ugotoviti, kje so bili motivi dobri, kje slabi, tudi ne smatramo tega za potrebno, vendar moramo s tem računati. V Mariboru bomo govorili zopet. Kakšni bodo rezultati? Nismo pesimisti, mi računamo na to, da bo dijaštvo pravilno presojalo argumente za naš (priprav. odbor) načrt, ki bo jamčil za pravilno orientacijo dijaštva, ki bo omogočil enotno bazo pokretu vsega jugoslovanskega katoliškega dijaštva, ki bo posebno upošteval vlogo izobraženca v socialnem življenju. Dolžnost nas, ki bomo zborovali, pa je, da skušamo vneti brata onstran meje Štajerske za našo misel in tako pripomoremo k temu, da preidemo iz mrtve točke k delu. Velika jugoslovanska in vseslovanska misel ne bo šla v življenje, če bo cepljena, samoljubje in separatizem karakteristična poteza pokreta jugoslovanskega katoliškega dijaštva. Če se ne bomo hoteli dvigniti iz omejenega individualističnega pojmovanja življenja, bomo v narodu in državi preje rušilci kot graditelji. Vabimo v Maribor tudi brate in tovariše iz Kranjske, predvsem odbornike raznih dijaških organizacij. Dobro poznate vsi našo dijaško zgodovino, veste tudi, da nismo enakih misli, torej ne zamudite niti eni niti drugi prilike, da si v sporazumu podamo roke, se vzgojimo za naraščaj onega činitelja v narodu in državi, ki bo odločal ne pa molčal in v svoji brezplodnosti klonil glavo. — Bog živi! — M.

Smrt in pogreb krščanskega učitelja. Iz Svečine poročajo: Dne 4. avgusta smo pokopali tukaj upokojenega nadučitelja g. Filipa Hauptman. Velikanska udeležba pri pogrebu kaže, kako priljubljen da je bil rajni. In kako tudi ne, saj je bil sama ljubeznivost in pa veren katoliški učitelj. Dolgih 30 let je deloval na tukajšnji šoli in bo ostal pri vseh svojih učencih in znancih v najboljšem spominu. Veličasten njegov pogreb je pa najboljša priča, kako naše dobro ljudstvo spoštuje in ljubi dobrega, krščanskega učitelja.

Novice iz Smolnika nad Rušami. Naš ruški Orel je pohitel zadnjo nedeljo z naraščajem na Smolnik. Na Smolniku je bila služba božja in telovadba kljub slabemu vremenu. Ruški Orel z naraščajem vred je s svojo pristrano prireditvijo ganil in vzradostil srca vseh za pošteno omladinsko organizatorično delo vnetih Rušanov. Orli so uživali gostoljubnost Hlebovega doma in naš stari in vrli Luka je s svojim nad vse ljubeznivim sprejemom naše omladine dokazal, da je njegovo srce še mlado in mladeniško navdušeno za procvit orlovске organizacije v nekdanj napredno in sokolsko razboznanih Rušah. Ruški Orel je opravil svoj izlet lepo in na občno zadovoljnost vseh Smolničanov in Rušanov. Poleg vesele novice, da je posetu Smolnik ruški Orel, pa moramo beležiti tudi eno žalostno vest. Pri Gornjakovih so odpregli od s senom naloženega voza vole. Voz so pozabili poprej zavreti in ker je bil obrnjen navzdol, je po odpregi začel drčati pod breg in pri tem so zadela

kolesa na travniku ležečega 5 tednov starega otroka in mu zdrobile glavo. Otroek je bil pri priči mrtev.

Kako širijo orjuno med orožništvo. Glasilo novosadske orjune »Vidovdan« je razposlalo brigadno poveljstvo vsem 367 orožn. postajam z »vabilom« na naročbo in razširjanje tega lista; o uspehu te reklame se je moralo poročati. Zgodilo se je to v času, ko je paševal orožništvo Slovenije polkovnik Huber-Dragič in ko je bil duša adjutanturne njegov zaupnik in desna roka orjunc in prosluli kapetan Vošnjak.

Zdraviliški domi za železničarje. Ministrstvo za promet je leta 1922 kupilo tri zdraviliške dome v Srbiji, v Vranjski, Vrnjački in Koviljači banji, kjer se zamorejo oboleli železničarji brezplačno zdraviti po odloku ministrstva za promet št. 16.276 od dne 30. maja 1922. Te dobrote pa niso deležni železničarji iz Slovenije in Hrvatske že iz tega razloga ne, ker so zdravilišča preoddaljena, v drugi vrsti pa, ker so zasedena po železničarjih iz Srbije. Znano je, da mnogo železničarjev v svoji naporni službi ponajveč oboli na revmatizmu in želodcu. Zaradi tega bi bilo nujno potrebno, da ministrstvo za promet preskrbi enak dom tudi za železničarje Slovenije in Hrvatske. Najbolj prikladno bi bilo v Rogaški Slatini in v Laškem, katera zdravilišča se odlikujejo po svoji zdravilni moči in izborni zdravniški oskrbi. V Rogaški Slatini obstoja že iz avstrijskih časov železniški dom, last bivšega avstr. »Beamtenverein« na Dunaju, ki pa se sedaj nahaja pod sekvestrom, v katerem stanujejo sedaj Wranglovci in bo radi njihove brezbriznosti do tuje lastnine popolnoma propadel. Svetovali bi, da istega vzame prometno ministrstvo pod svojo upravo ter preuredi v zdraviliški dom za železničarje. Tozadevno se obračamo na gospode narodne poslance, posebno pa na g. prometnega ministra, da čimprej vse potrebno ukrene glede zdraviliškega doma v Sloveniji, radi česar jim bodo naši železničarji neizmerno hvaležni.

Brezuspešno pranje zamorcev iz Meziške doline. Da našnji »Narod« skuša z daljšim člankom zagovarjati orjunc ce sploh, okrajnega glavarja prevajškega pa še posebej. Dopisnik jemlje narodnjaštvo v zakup ter se dela čisto pozabljivega glede našega jasnega stališča do orjune, orjunc in njih nasilja, pa naj bo to naperjeno proti komurkoli. Ko orjunska nasilje od početka najodločnejše obsojamo, je jasno, da tudi za Meziško dolino ne moremo delati izjeme. Za g. dr. Koropca je pa na vsak način bolje, če odgovori in odvrne svoje prijatelje od nadaljnjih takih obrambnih poskusov, ki nič ne zaležejo ter samo izzivajo k nadaljnjim razkritij. Posebno, a čisto nepotrebno neokusnost si pa privoščita »Narod« in njegov dopisnik še s tem, da za vse, kar je proti orjunkskemu početju, dolžita g. Kuharja, ki ima kot poštenjak in inteligent ravno nasprotno od temnih tipov pri orjuni dosti prijateljev.

Smrt v cvetu mladosti. Iz Šostanja poročajo: In zopet so se vrste katoliških borcev zredile, kruta smrt je zahtevala svojo žrtev. V ponedeljek, dne 4. t. m. je preminul na svojem domu v Ravnah v cvetu mladosti g. Rudolf Trogar, absolviran pravnik in sodni praktikant v Ljubljani. Rajni je bil vedno navdušen član katoliških akademskih društev, deloval nesebično v raznih odborih, zlasti pa v počitnicah z veseljem pomagal pri domačih prireditvah Orla in Izobraževalnega društva. Pred enim mescem je prišel ves oslavljen domov, da se okrepča, a prišel je umirat. Obupno slabe razmere za časa akademskega študija in prve državne službe mu sicer niso mogle zatreti njegove energije, a izmoggale so mu vse telesne moči in sedaj, ko se mu je ponujala lepša bodočnost, moral je vzeti slovo od mladosti in življenja. Dragi Dolf! Poslali so te ljubeči starši v šole, da bi ti preskrbeli lepše in lažje življenje, kot so ga imeli sami, a vrnil si se po končanih šolah le še umirat v očetovo naročje. Bil si sredi mestne in vojaške pokvarjenosti, a ostal si zvest veri očetov, ki se je nisi nikdar sramoval, imel si velike zmožnosti za javnega delavca, a sedaj, ko bi moral začeti z delom, pa si odšel od nas. Težko je slovo za nas, a tolaži nas sladko upanje, da se vidimo pri Tvoji mamici, saj si tako ginja lepo opravil svojo zadnjo spoved. Počivaj v miru, dragi prijatelj! Prizadeti rodbini in vsem ljubečim žalujočim iskreno sožalje.

Strašna rudniška nesreča na Dolenjskem. Minulo soboto, dne 2. avgusta je razsajala na Dolenjskem huda nevihta. Na mnogih krajih je padala toča ter je razsajal vihar, ki je napravil veliko škodo. Najhujša nesreča je zadela Mokronoško dolino, kjer se je utrgal oblak ter preplaval celo dolino. Katastrofalna je bila poplava za rudokop v Šent Janžu. V Kremelju, kjer se nahaja premogovnik, je vsled naliva stala voda po cestah nad meter visoko. Pridrila je do rovov ter jih tekom nekaj minut zalila. V rovih, ki se imenujejo: Franjo, Andrej in Vencel, so delali rudarji, ko jih je povodenj presenetila. Ker je voda vdrla najprej v električno centralo v Kremelju, kjer je v kratkem času zalila vse stroje, je bilo celo obratovanje naenkrat ustavljeno in so se nastavljeni komaj rešili in prišli na prosto. Ker so odrekle vsled tega seveda tudi vse vodne sesalke, je voda v kratkem napolnila in deloma raztrgala in podsula vse tri

rove. Prvi je bil zalit Andrejev rov. Bilo je v njem polno delavcev, ko se je začel klic: »voda vdira v jamo.« Oni pri kraju rova so se še z največjo težavo rešili, brodeč do vratu v vodi, za večino rudarjev pa je prišel klic, da prihaja nevarnost, prepozno in doletela jih je strašna smrt. Iz Franjevega rova so se rešili vsi rudarji. V rovu Vencel, kamor je voda z najhujšo silo drvela, se k sreči ni nahajal nobeden rudar. Z rešilno akcijo se je takoj pričelo, toda bila je brezuspešna, ker sesalke niso funkcionirale. Ker pa je voda kmalu padla, se je posrečilo hitro rešiti še nekaj ranjencev, dočim so mrtveci ostali še globoko v rovih, zaliti z vodo. Kolikor se je dalo dosedaj ugotoviti, pogrešajo 9 rudarjev, ki so sigurno mrtvi. Ti rudarji so: Martin Kanc, France Keše, Jernej Rugelj, Ferdo Kavšek, Martin Strovín, Martin Kos, France Umek, Martin Dolinšek in Edvard Ojstruh. Od teh smrtno ponesrečenih je šest rudarjev poročenih in zapuščajo precej številne družine. Pretresljivo je vplivala vest o grozni katastrofi na domače prebivalstvo. Skoro vsakdo je imel v rovu kakega sorodnika ali znanca in krog jame se je zbrala velika množica ljudi. Pretresljiv je bil pogled na rodbine pogrešanih rudarjev, ki so ostali v rovih, ter so sigurno mrtvi. Škoda, povzročena od vode, je še dosedaj neprecenljiva. Ko bo voda enkrat popolnoma izžrpana, jo bo mogoče natančno določiti. Na poljih znaša povprečna škoda gotovo nekaj milijonov dinarjev, ker je kmetom uničila vse pridelke. S škodo v rovu pa se seveda to ne da primerjati. Najhujše pa so prizadete rodbine ponesrečenih rudarjev, ker so ostale brez hraniteljev.

Higijenska razstava v Ljubljani. Inšpektor ministrstva za narodno zdravje v Ljubljani priredi na letošnjem velesejmu v Ljubljani s prijaznim dovoljenjem ravnateljstva in upravnega sveta Ljubljanskega velesejma higijensko razstavo, ki se namesti v dva razstavna paviljona. Paviljona sta dve zložljivi Doeckerjevi baraki, namenjeni za higijensko službo, epidemske bolnice in podobno. Vsak paviljon pokriva ploskev 75 kv. m ter se postavi in zloži v dveh dneh. Razstave se udeležijo različni zdravstveni zavodi in institucije na ozemlju Slovenije, kakor higijenski zavod v Ljubljani, brezplačni zdravniški ambulatorij v Mariboru, zavod za socialno higijensko zaščito dece v Ljubljani, bakteriološka stanica v Ljubljani, zdravilišče za bolne na pljučih v Ljubljani, kirurški oddelek splošne bolnice v Mariboru, rentgenološki zavod v Ljubljani, mesto Ljubljana, okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, zdravilišče v Rogaški Slatini in društvo za gojitev treznosti v Ljubljani. Razstavni predmeti bodo zelo zanimivi in poučni, kakor za lajka, tako tudi za strokovnjaka, ker je obdelanega mnogo dozdaj še neobjavljenega materiala. Deloval bo na razstavi tudi rentgen-aparat. Razstavni paviljon N bo prirejen za zdravstvena predavanja s spremljevanjem kinematografskih slik in se bodo kazali najnovejši zdravstveni filmi. Razstava bo odprta do 15. septembra, tako da jo bo moglo obiskati tudi občinstvo, ki bi bilo zadržano obiskati velesejem, pred vsem naše dijaštvo.

Draga moja! Odkar delam po Tvojem nasvetu juho s pomočjo »Juhana«-a, uživam glede kuhanja največjo zadovoljnost svojega soproga. Imenuje me prvakinjo vseh kuharic! 949

Iz Prekmurja.

Proslava petletnice osvobođenja Prekmurja. Spomin na 12. avgusta leta 1919, ko je jugoslovanska vojska vkorakala v Prekmurje, proslavijo prekmurški dobrovoljci, ki so se od prevrata do zasedbe z orožjem v roki borili za svojo svobodo, v nedeljo, 10. t. m. v Beltincih. Na predvečer bo pa proslava v Murski Soboti, kjer je pokopanih 6 junakov-Hrvatov, padlih pri zasedbi Prekmurja leta 1919.

Velika proslava ob 10 letnici dr. Fr. Ivanocyjeve smrti. Dne 27. avgusta se vrši pri Sv. Benediktu v Prekmurju velika slavnost v spomin velikemu možu, ki je tamkaj v grob položen, dr. Ivanocyju. Spored proslave je sledeči: 1. sv. maše: ob pol 7., pol 8. in ob pol 10. uri. Ob pol 8. uri rana služba božja. Pri prvi in drugi sv. maši je obhajilo za dušo pokojnega. Ob 9. uri cerkveni govor, katerega bo imel veleč. g. Baša, bogojski župnik. Ob pol 10. uri slovesna sv. maša za dušo pokojnega, pri kateri pojejo združeni beltinski, črenšovski, žiškovski in bogojski pevski zbori. Po pridigi se bo pobiralo za nagrobni spomenik pokojnega, ker drugega nabiranje ne bo v ta namen. 2. Pohod na pokopališče med petjem »Povsod Boga«. 3. Pri grobu: a) govor g. Klekla in molitev g. Fafleka; b) Nagrobna pesem, poje moški zbor; c) polaganje vencev. Med polaganjem vencev poje moški zbor naprej; d) pohod okrog groba, med katerim obsiplje narod grob s cveticami, med tem se pa poje domača narodna pesem »Sveto je drevo sveti je križ« s spremljevanjem žikovskega orlovskega tamburaškega zbora. Takoj za tem je slavnostna akademija pri cerkvi s sledečim sporedom: a) Pesem »Nebo žari«, »Spomin«, »Z Bogom«. b) Tri deklamacije; po vsaki

Pravo

Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

je najboljše in v uporabi najcenejše milo na svetu. Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

igra tamburaški zbor. c) Nastop Orlov in Orličev. d) Pesmi: »Sinek piše«, »V zarji«, »Ob zibelki«. Vrnitev. e) Telovadba dijakinj s pesmijo »Venček na glavi«. f) Tamburaški zbor. g) Zaključni govor. h) Tamburaški zbor s petjem »Lepa naša domovina«. i) Razhod med petjem koračnice: »Mi smo Orli!« Ob tej priliki vabimo vse naše prijatelje. Obenem spominjamo, da kdor hoče dobiti stalno tamkaj hrano, naj to javi do 14. avgusta g. Balažic Fracu, orgljarskemu učencu, Odranci št. 107, p. Beltinci.

Iz Ormoža.

Ormoški dijaški počitniški klub ima dne 13. t. m. izlet k Veliki Nedelji. Člani naj se zberejo ob 8. uri zjutraj pred velikonedeljsko cerkvijo. Za hrano je poskrbljeno. Bog živi! — Vodstvo kluba.

Iz Ormoža. Dopisnik »Domovine« z dne 1. avgusta 1924, št. 31 očita Mastenu in meni, da sva onemogočila sestavo samo slovenske liste in da sva kriva, da zlezejo nemškutarji zopet na površje. Odgovarjam, da v Ormožu ne preti nobena nevarnost, da pride v nemške roke, ker pravih Nemcev, razven par starih meščanov pri nas sploh ni. Kar pa se tiče volilcev slovenske narodnosti, ki so nekdanj volili z nemško stranko, so ti možje danes vsi dobri in zanesljivi Jugoslovani in, so se nekateri teh priklonili demokratski, in drugi pa Slovenski ljudski stranki. Tretje stranke pri nas ni. Zadevo o nekdanji nemškutarji pa je prav dobro rešil bivši tukajšnji sodnik g. dr. Potočnik, ki je razsodil v neki tožbi zaradi hujškanja proti državi, da so vsega obžalovanja vredni nekdanji nemškutarji, da pa oni niso krivi, temveč takratne razmere, — da so komaj pričakali Jugoslavijo in se otresli nemškutarskega jarma. — Tej razsodbi se je uklonila JDS že leta 1921 in je postavila na svojo listo može, ki so se otresli nemškutarskega jarma, njenemu vzgledu je sledila SLS, tako, da v tem oziru obe stranki brez sramu si lahko pogledata v oči. Očitati mi, da se ne morem otresti šeg in navad staroavstrijskega orožnika! Jaz pa vas vprašam, zakaj so me začetkom vojne preiskovali 4 orožniki, potem okrajno, okrožno in divizijsko sodišče? Pri vojaki pa sem dobil označbo »p. u.«, — mislite, da za nemškutarstvo? Kot avstrijski orožnik sem ščitil povsod Slovence in sem bil za to preganjan že takrat, ko se dopisniku še niti sanjalo ni, da bo on kedaj v Jugoslaviji sedel na milijonih in trzil slovensko »nacijo«, o kateri misli, da jo ima samo on v zakupu in nihče drugi. Naj si pogleda sodne akte Z. 4.-16 in vse druge akte, ki so s tem v zvezi in bo prav lahko dognal, kdo je pred in med vojno bil Slovenec in kdo se je za hrbiti Nemcev skrival, da je lepo ostal doma. Demokrat z akademsko izobrazbo je pričal proti meni, da nisem zanesljiv avstrijski državljani; pa to ni bila žandarska, pač pa demokratska šega in manira. Dokazi dopisnik, če moreš, da si bil kot Slovenec kedaj sodnijsko zasledovan, ter kje in kedaj si pred in med vojno ščitil Slovence! Tega ne moreš dokazati, zato pa rajši molči. Kar se tiče mojega prepričanja kot Slovenec, si ne dam od nikogar delati predpisov, najmanj pa od ljudi, ki nekdanj niso bili preganjani, danes pa kričijo kot židovi, da so Slovenci. Neki demokrat je po preobratu spisal ovadbo proti nemškutarjem. To ovadbo sem jaz sopsodpisal in bil zato tožen; g. demokrat pa je nastopil proti meni kot priča in advokat-demokrat je pa celo zagovarjal nemškutarje, da sem se komaj ven zmazal. V občinskem odboru ste istotako može iz vaših vrst, ki nekdanj niso bili Slovenci, rivali v ospredje, samo da ste pritiskali na klerikalce in sami lažje vladali. Orle, ki so gotovo tudi Slovenci, pa ste gonili iz mestne telovadnice. To je mimogrede v ilustracijo, koliko je vam mar zaveden Slovenec, če gre za vaše strankarske koristi in namene. Da so me vrgli lastni pristaši iz Posojilnice mi očitati, pa sem ves kedaj prosil že za kruh? Nekemu štacunarju pa so lastni pristaši zaprli in zapečatili štacuno, blago pa zaplenili in znosili na občino, ter tam pokradli. Kaj ne, lepa družba! Prodajo neproduktivnih parcel (Amerika) ste sklenili sami in sem se s prodajo strinjal zato, ker bi sicer bili primorani zvišati občinske doklade zaradi napeljav elektrike na 400 odstotkov. Če ste zapisali v zapisnik, da je predlog izšel od moje strani, to pa na stvari prav nič ne izpremeni, ker večina je bila na vaši strani, da moj glas sploh ni prišel v poštev. Hvalite na vse pretega občinsko gospodarstvo. Če ste dobro gospodarili, bodo to prepoznali že občani, ne pa, da sami sebe hvalite. Kako pa ste gospodarili s Kmetijsko podružnico, da je toliko članov bilo oškodovanih na galici? Povejte še, kdo vse je tu gospodaril tako izorno, da se še danes ne zna, kdo je zapravil in stržil za vinogradnike naročeno galico. Občina je avtonomna, njeno premoženja pa je last vseh občanov. Če občinski odbor prodaja občinsko zemljo ali pa uvede kako novo napravo na račun občinskega premoženja, je to zadeva vseh občanov, ne pa samo večine odbora. Poprej bi vprašali občane, če so s prodajo občinske zemlje in novimi napravami zadovoljni in ne potem, ko je že prepozno. Ko bi dopisnik svoječasno se vrtel okrog občanov, kot dela on to danes, — bi vsako nezadovoljstvo že v naprej preprečil. Ker pa on pozna občane samo za časa volitev, bo moral že oprostiti, da se njegovo delovanje po zaslugi kritizira. Odkrit značaj dopisnika pa tolmači dejstvo, da on agitira od hiše do hiše in da mu volilec, katere je on označil sam za »nemškutarja« najbolj dišijo in je celo na svojo listo te može vabil, — kaj njega slovenska narodnost briga, če gre za župansko čast. — Ivan Rojs.

Ormož. Dopisnik mi očita v »Domovini«, da sem jaz kriv prodaje občinske zemlje dr. Lovrecu in da se je občinski lov tako po ceni prodal. Res pa je ravno nasprotno, g. dr. Lovrec je kupil Sivilotijevo opekarno, ki

meji na občinske njive. Ta opekarna bi se po izjavi lastnika naj povečala in prezidala v takozvani »Ringofen«, kjer bi na stotine delavcev bilo zaposlenih, pri čemer bi tudi občina imela svojo korist. V to svrhu se je dr. Lovrec potegoval za prodajo občinske zemlje tik opekarnе, pod izrecnim pogojem, da se opekarna prezida v »Ringofen«, sem glasoval za to, da se v rečen namen prodaja 1—1 in pol orala občinske zemlje. Občina pa je potem odprodala kar 4 orale njiv, kar je vzbudilo med občani veliko ogorčenje, še posebno tudi radi tega, ker kupec ni izpolnil obveznosti prezidave opekarnе v »Ringofen«, temveč je po stari opekarni samo drugo napravil. Proti prodaji smo na dan obnega zbora protestirali trije odborniki, kar je dokazano po zapisniku. Kmet Kikl pa je izročil občini kar celo polo podpisov proti prodaji. — To je resnica, vse drugo je laž. Občinski lov pa se je prodal na licitaciji po sklepu dem. večine. Izdražbal ga je sam dr. Ban za Georgeviča. Dražba je bila javna in je kriv le dopisnik, če se je lov za prenizko ceno prodal, ker je dražbo premalo razglasil in tudi svojega prijatelja, gospoda Trautvettera ni povabil dražbat, ko je vendar prav dobro znal, da je Trautvetter na lovu najbolj zainteresiran, ker je prostovoljno obljubil največ. Kdo je kriv, da ni bilo dovolj zanimanja za dražbanje lova, pa izve dopisnik pri g. dr. Banu, samo vprašat ga je treba. Ponudnik za 25.000 K pa je dopisnik sam seve, samo na papirju in še najbrž onega človeka niti na svetu ni, ki bi toliko dal za lov. Da sem kedaj dr. Lovrecu prosil za delo in da zato proti prodaji agitiram, ker mi ne da dela, je laž, ki se je porodila v glavi dopisnika. Dopisnik mi predbaciva, da sem bil pred kratkem od sodišča z denarno globo kaznovan. — G. Veselič, vprašajte dopisnika, zakaj je bil on z denarno kaznijo in 14 dni zapora »kaštigan«? Da se mu je zaporna kaznen milostno spremenila v denarno, to so dosegli klerikalni nemškutarji, katerih se dopisnik ni prav nič sramoval, ko so ga lastni pristaši pustili na cedilo — in so bili klerikalci za pranje zamorca dobri. Očitati mi tudi nemškutarsko družbo, za katero pravite, da ne more glasovati nobeden pošten mož (Ormožanec), nato bodi vam povedano, da je vaše poštenje pač dvomljive vrednosti, da ima vsak zadnji volilec od vas imenovan »nemškutar« več poštenja v sebi, kot človek, ki po lišičje sladkomilo lazi okrog ljudi, katere zahrbtno blati z »nemškutarji«. Lahko ste zares ponosni na svoje medvojne in povojne zasluge za slovenski narod. Le vrnite mu, kar ste iz njega iztisnili, potem vam verjamemo vse, poprej pa se za vaše farbarije ne zmeni nihče, to si zapomnite. — M.

Iz Slov. Bistrice.

Pred občinskimi volitvami v Slov. Bistrici. Mnogo Nemcev je že sklenilo, da ne gre volit z demokratsko orjuno. Kaj si tudi hočejo? Če volijo z orjuno, odobravajo s tem nasilno delovanje orjune. Zlasti njen zadnji napad na slovenjebistriške Nemce ter poljublajo šibo, katere jih je tepla. Tega pa vendar nobeden Nemec z zdravimi možgani ne more storiti. Tudi so orjunci tako pretkano sestavili kandidatsko listo, da Nemci ne pridejo veliko v poštev, ker se nahajajo bolj v ozadju. Kakšna ironija je že to, da je pri nemški stranki nosilec liste orjunc, dosedanji župan, kakor da bi Nemci ne imeli za to sposobnega moža. Nova vlada je prišla. Pašič-Pribičevićeva stranka, ki je poznala le Srba, drugih narodov pa ne, je »ja«. Oni lopovi, ki so z državnim denarjem polnili svoje brezdnazepe, so izginili. Zato pa morajo tudi izginiti naši orjunci, ki so hodili skoz drn in strn za to stranko. To je zahteva nove vlade. Kdor pa voli z orjuno, ta pomaga zopet na noge tej skrahirani stranki. Zato ne more nobeden pošten Nemec voliti z orjuno. Orjuncem Ormerzu naj gre za Pašičem in Pribičevićem na slovenjebistriški županski stolec pa ne sme. To zabraniti, je tudi tukajšnjih nemških meščanov sveta dolžnost. Zato nobeden Nemec naj ne voli z orjuno, naj ostane raje doma, svoje slovenske ljudi, posle, uslužbence itd., pa naj pošlje na volišče, da pomečejo v prvo škrinjico svoje kroglice, orjunc pa na tla. Proč za zmiraj z orjunskim županom.

Iz Slov. Bistrice. V soboto, dne 2. avgusta je priredil 12 letni Alfonz Vodusek, sinček tukajšnjega sodnika in vrlega narodnjaka g. Stefana Vodusek koncert v prid fondu za prenovljenje samostanske cerkve. Spored je obsegal 12 točk (violina, viola, čelo in klavir). Mladi umetnik nas je presenetil s svojo skoro dovršeno tehniko. — Vrhunec je dosegel gotovo v Poljakinovem »Kantarčku«, katerega je izvajal poleg točk sporeda. Kvartet nas je posebno ganil v Nebrovi »Fantaziji iz Čarostrelca« in Straussovih »Zgodbah iz dunajskega gozda«. Vrlemu virtuožu in požrtvovalnim gospodičnam izrekamo tem potom prav iskreno zahvalo za krasen umetniški užitek, zlasti pa za to, da so priredili koncert v najboljši namen. Plačilo od zgoraj jim ne bo izostalo. Požrtvovalnost za svetišča božja ima večno vrednost. — Dopisnik radikalnega »Narodnega Dnevnika« se je ob to prireditve seveda moral obregniti, češ, da nima nič proti temu, da kdo pri nas prireja koncerte, ne ve pa, zakaj bi to morali biti Gradčani (12 letni sinko g. Voduseka se namreč za nekaj časa nahaja v Gradcu), ko imamo vendar naše domače godbenike, katere bi v Gradcu brez dvoma drugače sprejeli. Dopisnik pa si naj zapomni, da je umetnost mednarodna in nadstrankarska in ne spada v politiko, nadaljno vprašanje pa je, imamo li v Slovenski Bistrici tako sposobne in požrtvovalne godbenike, da bi priredili vsaj nekako sličen koncert v že omenjen namen? Naši radikali in orjunci kažejo svojo sposobnost in požrtvovalnost samo pri vrčkih in litrih in take muzikante bi brez dvoma v inozemstvu drugače sprejeli, kot smo mi mladega umetnika. Prava umetnost

pa se povsod spoštuje in ljubi! Zato kličemo našim vrlim, mirnim in požrtvovalnim gostom še enkrat tišočeri Bog plačaj in na zopetno svidenje s slično prireditvijo. Bog te živi mah!

Zahvala. Katoliška omladina v Mariboru je preteklo nedeljo priredila društveni izlet v Slov. Bistrico. Pri tej priliki so mladi diletantje igrali dramo: »Kazen ne izostane« in šaloigro »V ječi«. Kljub izredno slabemu vremenu je slavno občinstvo iz mesta in okolice napolnilo veliko dvorano ter se prepričalo o vsestranskem delovanju te organizacije. Napravila je tako dober vtis, da se želi, da prihodnje leto celo društvo z vsemi odseki nastopi v Slov. Bistrici. Za to izredno naklonjenost in požrtvovalnost se odbor najpristrčneje zahvali z zagotovilo, da bo društvo vedno slavnemu občinstvu na ta ali oni način na razpolago. Z Bogom! Odbor.

NAVODILA ZA MLADINSKA DNEVA V MARIBORU.

Polovična vožnja za udeležence in udeležence dekliškega ter fantovskega dne je dovoljena. Vsak kupi na postaji doma celo karto, ki pa je v Mariboru ne sme oddati. Izkaznico je treba dati žigosati doma s postajnim žigom, v Mariboru pa z žigom pripravljalnega odbora. Natančnejša navodila, če jih še kdo rabi, dobite na vsaki železniški postaji in v Mariboru.

Prenočišča za vse udeležence in udeležence so preskrbljena. Prenočišča so seve skupna. Nekaj pa je tudi zasebnih prenočišč proti plačilu, za katere bo izdal izkaznice pripravljalni odbor v Mariboru, Aleksandrova cesta 6-I. Glede prenočišč izveste vse takoj pri prihodu z vlakom v Maribor od rediteljev.

Dekliški in fantovski dan se vršita ob vsakem vremenu. Za slučaj dežja so poskrbljene dvorane za zborovanja in svečanosti. Zato naj deževno vreme nikogar ne oplaši od udeležbe.

Za slavnostni sprevod pri fantovskem dnevu se naj mariborski okoličani pripeljejo na okinčanih vozovih, s katerimi bodo nastopili pri sprevodu. Seve, morajo biti vozovi res okusno okrašeni in zato bodo smeli v sprevod samo tisti vozovi, ki jih bo spoznala tozadevna komisija kot primerne. Z vozov pa se naj razlega lepo ubrana narodna pesem slovenskih fantov.

Na fantovski dan ne pozabite prinesiti s seboj zastav in praporov. Rabili jih boste pri nastopu v sprevodu. Dobrodošle so tudi druge lepe narodne zastave.

Prevzvišena gospoda škofa ljubljanskega dr. A. B. Jeglič in krški dr. Josip Srebrnič sta tudi napovedala svojo udeležbo pri mladinskih dneh. Prijavljeni so pa še drugi visoki gostje.

Narodne noše. Mladinska dneva v Mariboru imata tudi namen vrniti našemu ljudstvu priprostost in narodno domačnost. Zato naj pridejo zopet v veljavo slovenske narodne noše, zlasti na Slovenskem Štajerskem, kjer jih je tuja moda malodane izpodrinila. Vabimo vse udeležence in udeležence, da pridejo, bodisi na dekliški dan 9. in 10. avgusta ali na fantovski dan 23. in 24. avgusta, če le mogoče v narodnih nošah.

Spored dekliškega ali fantovskega dne bo mogoče dobiti v Mariboru, kjer se bo prodajal pri vseh zborovanjih in slavnostih.

Posebne številke »Straže«, »Socialne misli« in »Našega Doma«, ki izidejo z izbrano vsebino ob mladinskih dneh, bodo v Mariboru vidno na prodaj.

Cerkev Matere Milosti pri oo. frančiškanih bo čez noč od sobote, 9. avgusta in v nedeljo 10. avgusta odprta za udeležence dekliškega dne. Skupno sv. obhajilo bo v nedeljo, 10. avgusta zjutraj ob 6. uri.

Veljavnost izkaznic za polovično vožnjo je določena od petka, 8. avgusta do torka 12. avgusta za udeležence dekliškega dne.

Izkaznico za 6 D mora imeti vsak udeleženec, vsaka udeleženka, tudi tisti, ki pridejo peš, ali ki stanujejo v Mariboru. Brez izkaznic ne bo nikomur vstop dovoljen h katerikoli prireditvi ali zborovanju. Pač pa ni treba dati v Mariboru izkaznic žigosati onim, ki se ne vrnejo domov po železnici, temveč odpotujejo peš ali na vozovih.

Gledališka predstava v Narodnem gledališču. Ljudski oder v Mariboru vprižori ob priliki dekliškega dne v soboto, dne 9. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Narodnem gledališču F. S. Pinžgarjevo »Našo kri.« Vstopnice so na prodaj pri gledališki blagajni, v soboto pa se bodo dobile tudi v pisarni pripravljalnega odbora, Aleksandrova cesta 6 I in zvečer pri dnevni blagajni. Sedeži so od 4 do 13 din., stojišča pa samo za udeležence z izkaznicami po 3 din. Udeležence dekliškega dne opozarjamo izrecno, da ne zamudijo prilike posetiti to predstavo.

Izkaznice za mladinska dneva dobijo udeleženci in udeleženke iz Maribora pri župnih uradih ali pa v pisarni pripravljalnega odbora v palači Zadrugne gospodarske banke, Aleksandrova cesta 6-I., soba št. 5 od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne. Komad stane 6 dinarjev. Povdarjamo, da brez izkaznic brez izjeme nihče nima dostopa k prireditvam in zborovanjem mladinskih dni.

Prenočišča za udeležence dekliškega dne 9. in 10. avgusta t. l., naj blagovolijo prigrisati vsi oni, ki razpolagajo s kakšnim praznim prostorom. Prijave sprejema vsak dan dopoldne in popoldne pripravljalni odbor za mladinska dneva v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 6-I. (palača Zadrugne gospodarske banke pri frančiškanski cerkvi), soba št. 5 in 11. Prosimo za prijavo čimveč prenočišč, ker jih pripravljalni odbor nujno rabi.

Iz Maribora.

Železničarski shod. V ponedeljek zvečer se je vršil v Götzovi dvorani železničarski shod socialističnega Saveza železničarja, ki je pa od kakih 5000 železniških uslužbencev našega mesta privabil komaj okrog 300 poslušalcev, katerim so po programu govorili obč. svetnik Bahun, tajnik Saveza Krekič in strokovni tajnik Bračinac iz Beograda. Za njim se je oglasil neki delavec tukajšnje delavnice z ostro kritiko Saveza in njegovih dela, ki ni soglasno s člani in za to tudi ne rodi uspehov. Ko je ob sklepu shoda železničar Lapuh v imenu Saveza povdarjal potrebo enotne strokovne organizacije, so se čuli medklici, da Savez in njegovi funkcionarji nimajo pravice, govoriti o delavski enotnosti, ker so jo doslej še vedno kršili in odbijali. Ob hrupu in prepiru se je večina zborovalcev razšla, ostalek je pa sprejel neke resolucije.

Nevarni tatovi. Včeraj je bil v St. Petru pri Mariboru ranjen 20 letni viničar Leopold Riter. Zasedoval je tatu in ta je nanj streljal. Danes se je pa pri zasledovanju tatov isto pripetilo viničarju Francu Horvat, ki je s prestreljeno roko v mariborski bolnici.

Krščanska ženska zveza priredi dne 10. avgusta vrtno veselico pri g. Birtiču »Pri mestni klavnic« Ob brodu št. 2. Vse članice, kakor tudi prijatelji organizacije se uljudno vabite k obilni udeležbi. Pričetek veselice je ob treh popoldne, svira godba Katoliške omladine v Mariboru. Za veselo zabavo poskrbi odbor. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na 17. avgusta.

Posnemanja vredno! Katoliško izobraževalno društvo v Lajtersbergu je darovalo 200 D za spomenik g. dr. Verstovšku, za katekizme revnim otrokom krčevinske šole 300 D in 500 D za zastavo Katoliške omladine. Bog plačaj!

Sprejem več dijakov na stanovanje in hrano. Električna luč. Naslov v upravnistvu. 441 2-1

Švajcar se takoj sprejme pod dobrimi pogoji v graščini Slivnica pri Mariboru. 443

Pekovski vajenec, zdrav, dobro razvit, se sprejme. Naslov v upravnistvu Straže. 445 2-1

Preda se 3 orale zemlje (vinograd, gozd in travnik) v Orehovcih pri G. Radgoni. Več se izve pri županskem uradu Boračova pri G. Radgoni oziroma v Studencih pri Mariboru, Kralja Petra c. 19. 444

Našna cenj. odjemalcem naznanjamo, da g. Andrej Vuga iz Maribora ni naš zastopnik in, da on nima nikake pravice sprejemati naročila za našo tvrdko, še manj pa seveda sprejemati na račun denar. Ob tej priliki priporočamo cenj. gostilničarjem naša izborna, pristna haložka in ljutomerska vina iz lastnih vinogradov. — Veletrgovina z vinom V. Baebler in drug, Ptuj. 446

Dne 22. avgusta 1924 ob 10. uri dopoldne prodalo se bo na sodniji v Ptuj kmečko posestvo v Slatini, Paradižu in Pristovi (Kolednik), 27 oralov različnih zemljišč v 4 skupinah za najmanjše ponudke — vadija za vse treba 33.000 D, za dele kopnin se čaka po dogovoru. Pojasnila daje notar dr. Barle v Mariboru. 447 2-1

Gotove moške obleke, perilo za moške in ženske, moške hlače in delavske obleke kakor tudi vse drugo manufakturno blago od najcenejše do najfinejše vrste, nadalje gotove obleke za birmance kupite v trgovini F. Starčič, Maribor Vetrinjska ulica št. 15. 319

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1-1. 107

Izobraževalno društvo v Krčevini je prejelo od gospe Friedl 500 D, za prvi kamen novega Društvenega doma. Odbor izreka velikodušni darovalki tisočeri Bog plačaj!

Seja. Katoliško prosvetno društvo v Melju ima v nedeljo, dne 10. avgusta ob 8. uri zjutraj mesečno sejo. Odborniki, vsi vljudno vabljeni!

Iz frančiškanske župnije v Mariboru nam poročajo, da že z veseljem in nestrpnostjo čakajo velikega in izvanrednega praznika na letošnjo jesen. V največji cerkvi lavantinske škofije, v mariborski baziliki Matere Milosti dobijo namreč nove zvonove; pet jih bo in kakor je vse veličastno, kar je v zvezi s to baziliko, diko naše škofije, bo veličastno tudi novo zvonjenje. Skupna teža zvonov bo znašala nad 9000 kg in največji zvon z glasom »B« bo tehtal nad 3.400 kg. To bo največji zvon v Jugoslaviji in zato je razumljiva nestrpnost župljanov, ker velika posebnost bo to za navadno uho vernika, ravno tako so pa že radovedni naši znani glasbeni strokovnjaki. Največ zaslug za to krasno in veličastno bodoče zvonjenje ima splošno znani in priljubljeni frančiškanski župnik, vedno skromni gospod p. Valerijan. Želijo mu vsi župljani, da se to njegovo veliko delo popolnoma posreči, ker popoln uspeh bo itak njegovi edino plačilo na tem svetu. V svoji previdnosti je naročil nove zvonove v največji livarni zvonov v Jugoslaviji, ki se nahaja tudi v v frančiškanski župniji, t. j. znana zvonarna gg. inž. J. in H. Bühl. Solidno ime tvrdke, ki si je s svojimi izdelki in z eksportom pridobila splošno zaupanje tako v Jugoslaviji kakor tudi v inozemstvu, daje največjo sigurnost, da bodo zvonovi v vsakem oziru prvovrstni. Frančiškanski župljani upajo zato upravičeno, da se njih bazilika ne bo ponasala samo z največjimi zvonovi, ampak tudi z najlepšimi glasovi, ki bodo vsaki čas oznanjevali čast Božjo in Marije ter klicali vernike v prelepo baziliko. Zvonovi bodo uliti v začetku septembra, dan prazničnega blagoslovljenja pa bo še pravočasno javljen.

Kolesarski klub »Perun« priredi v nedeljo, dne 10. t. m. dirko na progi Maribor—Celje (64 km). Start točno ob 6. uri pri mestnem vodovodu na Teznu. Ističasno priredi klub izlet v Celje. Odhod izletnikov točno ob pol 5. uri od Kralja Petra trga.

Zobozdravnik dr. F. Kartin, Maribor, Slovenska ulica 9, ne ordinira do 29. avgusta.

Drva in premog

trboveljski nudi in dostavlja najceneje na dom Branko Mejovšek, Sodna ulica 17, telefon 409.

Strojno mizarstvo

HOCHNEGER & WIHER

Koroška c. 53 MAR BDR Koroška c. 53

se priporoča za izdelovanje pohištva in stavb kakor vseh v to stroko spadajočih mizar-skih izdelkov. — Pohištvo za sobe in pisarne trajno v zalogi.

Edini izdelovatelji stiskalnic »Patent Rudl«.

Postrežba točna! Cene zmerne!

Izjava.

Govori se, da sem od tvrdke »Zvonoglas« zvonolivarne v Mariboru odpovedal moji tvrdki, oz. izstopil in da bodem počel samostojno izvrševati omenjeni obrat. Ker so te govornice lažnjive, izjavljam tem potom javnosti, da nisem imel nikdar teh namenov, še manj pa, da sem kedaj o tem proti komu govoril.

Opominjam, da bodem proti vsakomur sodnijsko postopal, kateri si bode dovolil še kedaj kaj takega govoriti.

Greussing Rudolf, zvonolivar.

EDINO

JUHAN

NADOMESTI IN PREKOSI OKUS IN REDILNOST MESA V HRANI.

CUNJE

krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vilito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbelter,

Maribor, Dravska ulica 15.

Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s kovaskimi odpadki in vilitino.

ISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) Za otroke:

Krščanski svet, 52, 56, 47 D.

Rajski glasovi, 58, 62 D.

Prijatelj otroštva, 7,50, 8,50 D.

b) Za odrasle:

Bogomila, 22, 25 D.

Pobožni kristjan, 15 D.

Češčena Marija, 47, 52 D.

Nebesa naš Dom 68, 80, 90 D.

Vence pobožnih molitev, 40 D.

Vence pobožnih pesem, 15 D.

Ev. Pismo, Evangelij in Božanje apostolov 18 D.

Krščanski svet Pesmarica (1. del), 15 D.

Premišljevanja za cele leta I, II, III, del, 52 D.

Družba vednega češčenja. Dva molitveni uri, 3 D.

Kratko navodilo za pobožnost II. B. Kraljice sre, 6 D.

Vir življenja, 29, 41 D.

Bog med nami, 20 D.

Vечно življenje (rdeča obreza) 24 D, (zlate obreza) 33 D.

Nebeška hrana I, II, III, del, 33 in 41 D.

Priprava na smrt, 12 D.

ZVONARNA IN LIVARNA

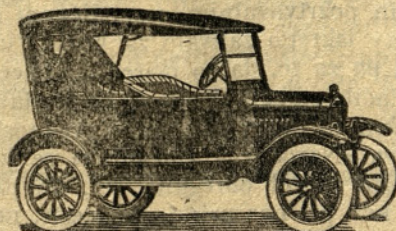
ŠT. VID NAD LJUBLJANO
vliva

BRONASTE ZVONOVE

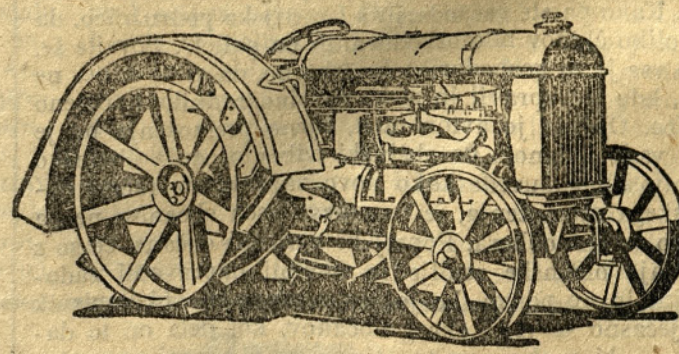
v vseh velikostih za župne cerkve, podružnice in kapele po najnižji cenah.

Kupuje stare in razbite zvonove po najvišjih cenah.

Ford
THE UNIVERSAL CAR

Dosedaj čez 10 milijonov avtomobilov izdelanih. — Zadnji milijon izgotovljen v 132 dneh. — Vsled tega najcenejši avto sveta.

Fordson traktorji.

Univerzalni stroj za poljedelstvo in prevažanje velikih tež. — Pogon s petrolejem. — Letna produkcija 300.000 traktorjev. — Velikega pomena za nar. gospodarstvo.

Zastopstvo: American Import Co. Maribor, Koroška c. 24.